

pleksowość ujęcia. Autorzy przedstawiają całą złożoność specyficznych ekosystemów słonych bagnisk, również określają wiele prawidłowości ich funkcjonowania. Prezentują czytelnikowi strukturę ekosystemu, zależności troficzne, cykle biogeochemiczne, wreszcie kilkuwariantowe modele funkcjonowania.

Ewa Pieczyńska

**Ryman N. (Red.) 1981 — Fish gene pools.
Preservation of genetic resources in relation
to wild fish stock — Ecol. Bull.
(Stockholm) 34, ss. 112. [ISBN 91-546-0299-8]**

Kolejny, 34. numer „Ecological Bulletins” zawiera referaty prezentowane w Sztokholmie w styczniu 1980 r. podczas międzynarodowego sympozjum poświęconego ochronie naturalnych zasobów genetycznych ryb łososiowatych. Głównym celem sympozjum była dyskusja różnych koncepcji ochrony i gospodarowania materiałem genetycznym populacji pozostających pod wpływem aktywności człowieka. O tym, że są to zagadnienia pierwszorzędnej wagi może świadczyć fakt organizacji w ciągu tego samego roku dwóch następnych spotkań: w Rzymie i Alliston (Kanada), poświęconych ogólnie rzecz biorąc tej samej problematyce.

Klasyczna koncepcja przedstawiała gatunek jako jednostkę prawie jednorodną genetycznie, przypisując główną rolę w różnicowaniu się fenotypów wpływowi środowiska. Fakt istnienia zróżnicowania genetycznego wewnątrz i między populacjami i, co za tym idzie, potrzebę ochrony naturalnych zasobów genetycznych dostrzeżono stosunkowo niedawno. Dzisiaj stało się oczywiste, że dokładne poznanie i ochrona różnorodności genetycznej poszczególnych populacji jest kluczem do efektywnej gospodarki i hodowli ryb. Myśl ta przewija się przez każdy z 9 referatów zawartych w omawianym tomiku.

Pierwszy z nich (M. H. Smith i R. K. Chesser) jest niejako przeglądem sytuacji i zmierza do zebrania i udokumentowania najważniejszych racji przemawiających za potrzebą ochrony naturalnego zróżnicowania genetycznego ryb. W następnym T. Ros omawia kierunki zmian w populacjach *Salmonidae* jeziora Vänern (Szwecja), zwracając uwagę na wzrastające tempo zanikania szczególnie cennych genetycznie populacji *Salmo trutta* i *S. salar*. Aktualną sytuację w dziedzinie ochrony naturalnych zasobów genetycznych *Salmonidae* w Norwegii przedstawia T. Gjedrem, informując m.in. o utworzeniu banku ikry *Salmo salar* i przygotowaniach do utworzenia podobnego dla *S. trutta*. Z kolei F. W. Allendorf i S. R. Phelps prezentują wyniki badań nad strukturą genetyczną *Salmo gairdneri* zasiedlającego wody zachodnich stanów Ameryki Północnej. M. Rasmuson omawia hipotezy dotyczące związków pomiędzy strategią adaptacji genetycznej a warunkami środowiska i porównuje wynikające z nich wnioski z wynikami badań zróżnicowania genetycznego kilku gatunków ryb. N. Ryman omawia doświadczenia płynące z badań wpływu szeroko pojętej aktywności człowieka na występowanie *S. trutta* w wodach Szwecji i na ich podstawie wskazuje główne zagrożenia i kierunki działań mogących chronić zasoby genetyczne tego gatunku. Sytuacja *S. salar* w wodach Bałtyku jest tematem referatu M. Johanssona. Autor podkreśla, iż na skutek degradacji rzek zlewiska Bałtyku gwałtownie zmniejsza się znaczenie tarła naturalnego, co wymaga rozwoju badań prowadzących do poprawy jakości materiału zarybieniowego. Z kolei G. Naevdal przedstawia historię, stan obecny i prognozy rozwoju hodowli ryb łososiowatych w Norwegii, zwracając szczególną uwagę na możliwości poprawy podstawowych cech produkowanego materiału tkwiące w badaniach genetycznych. W ostatnim referacie G. Ståhl omawia wyniki badań nad zróżnicowaniem genetycznym naturalnych populacji *S. salar* w wodach północnej Szwecji podkreślając, iż w wyniku stosowanych metod hodowli populacje te straciły już szereg koadaptowanych kompleksów genów i cenne adaptacje lokalne.

Andrzej Prejs